

Dokáže americká vláda zkrotit digitální monstra?

- CZ24 News | 14. října 2020

USA: Už jsem psal, že americké IT giganty (Amazon, Apple, Google, Facebook, Microsoft a některé další) získaly ohromnou moc nad USA.

Ještě nedávno byly IT giganty jen prostředníky v předávání informací, dnes se však pokouší diktovat státu své podmínky: co lze považovat za „pravdivou“ informaci a co za „nepravdivou“. Ukázalo se, že mají své systémy hodnot, začínají vystupovat v roli redaktorů a cenzorů informací, které přes ně prochází, a v případě potřeby prosazují informaci, kterou považují za nejaktuálnější. Už nejsou jen prostředníky, nýbrž aktivními tvůrci veřejného mínění. Fakticky se IT giganty staly samostatným centrem moci v politickém životě Ameriky.

Dalším aspektem tohoto problému je fakt, že IT korporace získávají stále efektivnější kontrolu nad ekonomikou. Jejich vliv na mnohá odvětví a trhy dosáhlo takové úrovně, že se to dostává do rozporu s americkým antimonopolním zákonem. V době, kdy byla většina odvětví americké ekonomiky kvůli rozšíření koronaviru „proseta“, korporace IT průmyslu jen upevnily své pozice.

Trump se snaží bojovat s politickým vlivem IT gigantů. Na konci května podepsal nařízení o odpovědnosti amerických korporací za obsah materiálů, zveřejněných na jejich sociálních sítích a předávaných s pomocí jejich servisů. Avšak řadu federálních úřadů to kvůli monopolnímu postavení IT gigantů v ekonomice přivedlo do rozpaků. V červnu 2019 vešlo ve známost, že americké úřady se pouštějí do rozsáhlého výzkumu čtyř IT společností za účelem prověření možných porušení antimonopolního zákona. Federální obchodní komise USA se rozhodla vzít pod svůj dohled Amazon a Facebook, Ministerstvo spravedlnosti se začalo zajímat o vyšetřování Applu a Googlu. O začátku vlastního šetření informovali ve Sněmovně reprezentantů Kongresu USA.

Na konci června proběhla mimořádná jednání o antimonopolní politice v podvýboru Sněmovny

reprezentantů USA. To se podvýboru musí nechat: na toto jednání se připravoval více než rok. Vláda měla k dispozici 1,3 milionů dokumentů a tisíce hodin nahraných interview. Tato jednání se uskutečnila 29. června a trvala asi 5 hodin. Byli na ně pozváni ředitelé následujících čtyř korporací: Facebook, Apple, Google, Amazon, tj. Mark Zuckerberg, Tim Cook, Sundar Pichai a Jeff Bezos.

Obtížnost uplatnění antimonopolního zákona vůči IT gigantům tkví v tom, že ne vždy je možné odhalit příznak monopolu, jako je například škoda na spotřebiteli. V případě IT společností je na první pohled vše naopak. Například Amazon, který se specializuje na internetový obchod, přebírá konkurenci zákazníky prostřednictvím snižování cen. Server Youtube a vyhledávací systém společnosti Google jsou bezplatné služby. Sociální sítě s messengery Facebooku jsou bezplatné. Velké množství aplikací od jiných společností je též bezplatné. Ale taková bezplatnost může být formou dumpingu pro ovládnutí trhů. Pokud dojde k takové tržní expanzi, cenová politika monopolu se otočí o 180 stupňů: dojde k razantnímu růstu cen, budou neopodstatněně vysoké. Bezplatný sýr bývá pouze v pastičce na myši. Až budou všichni uživatelé internetových servisů lapeni do „pastičky“, bezplatný sýr zmizí. Objeví se „sýr“ placený, který mnozí „nezkousnou“ (nebo nebude stačit jejich kapse).

Ředitelé všech čtyř korporací se na jednání celkem dobře připravili. Měli možnost zveřejnit na webových stránkách Sněmovny reprezentantů Kongresu USA svá krátká sdělení na projednávané téma. Samozřejmě, že se společnost pokoušela ukázat se v lepším světle. A to, co kongresmani nazývají „porušením antimonopolního zákona“, je z pohledu Silicon Valley naopak úspěchem. Přičemž se nejedná o úspěch jednotlivých IT společností, ale celé Ameriky.

Jeff Bezos ve svém sdělení trval na tom, že Amazon vytváří v americké ekonomice nová pracovní místa a tak v podstatě stimuluje výrobu produktů a zaměstnanost. Avšak odborníci právem prohlásili, že Amazon fakticky nová pracovní místa nevytváří, neboť je pouze prostředníkem mezi výrobcí a spotřebiteli. Amazon zkrátka přetahuje deku na sebe, protože zvýšený prodej z internetového obchodu impéria Amazon se opět propadne za jeho hranicemi.

Ředitel Applu Tim Cook ospravedlňoval to, že obchod s mobilními aplikacemi App Store, vytvořenými touto firmou, bere od kupujících provizi ve výši 30 %: vždyť poptávka na světovém trhu na aplikace je obrovská, proto je provize na místě. Tím spíše, když Apple není pouhý prostředník, společnost kontroluje nabízené digitální produkty, určené k realizaci. Celkově je však investice společnosti do rozšíření internetových služeb podle Cooka neocenitelná: přináší nové internetové výrobky na trh a stimuluje jejich vývoj. Tím spíše si mnozí myslí, že zmiňovaná provize je vlastně monopolní rentou. Pavel Durov, tvůrce messengeru Telegram za to ostře kritizuje Apple. Podle ředitele Telegramu Apple záměrně „mate veřejnost“ ujišťováním, že 30% je spravedlivá provize pro vývojáře, kteří využívají služby americké korporace. Durov řekl: „Toto všechno zní natolik neslýchaně, až by se zdálo, že taková 30%provize nemůže dlouho existovat. Ale situace zůstává beze změny už asi 10 let“.

Co se týče ředitele Facebooku Zuckerberga, obecně zastává názor, že konkurence na digitálních trzích jen zesiluje, hlavně ze strany zahraničních firem. Jestli existuje nějaká hrozba monopolizace digitálních trhů, pak ji můžeme očekávat především z Číny. Odmítl též obvinění, že společnost agresivním způsobem pohlcuje a ničí konkurenty. Hovoříme-li konkrétně o nákupu Instagramu a WhatsAppu, Zuckerberg píše, že jeho společnost jim vdechla nový život. Bez Facebooku by se prý velká část lidstva nemohla dozvědět o existenci těchto servisů.

Ředitel společnosti Google Sundar Pichai hrdě prohlásil, že jejich operační systém Android obšťastnil celý svět. Tento systém má velmi širokou škálu použití, ve smartphonech, tabletech, elektronických knihách, notebookách, smartbookách, v digitálních přehrávačích, ručních hodinkách, fitness náramkách, televizorech, projektorech, herních konzolách, brýlích Google Glass a jiných zařízeních.

Díky využívání Androidu údajně elektronická zařízení zlevňují a jsou tak dostupnější. Monopol zvyšuje ceny, ale v tomto případě jsou snižovány. Ano, Google, skromně podotýká Pichai, je světovým lídrem ve vývoji umělé inteligence, bezpilotních automobilů a kdoví, čeho ještě. Je to však v pořádku, neboť tím samým Google zabraňuje vzniku jiných společností a stimuluje konkurenci. Pichai odmítl informace o tom, že se vyhledávací systém Google stal světovým monopolem: prý nikdo nemůže lidem zabránit násilím, aby používali vyhledávač Google.

Demokrat David Cicilline, hlava podvýboru pro antimonopolní politiku právního výboru Sněmovny reprezentantů o tom vedl jednání. On a ostatní kongresmani oznámili, že považují Facebook, Apple, Google a Amazon za monopolní společnosti. Předběžné vyšetřování ukázalo, že bezohledně ničí své konkurenty. Svých předností v rámci konkurenčního boje dosahují pomocí nezákonného sběru informací o jiných společnostech, díky kopírování, neskrývaným krádežím cizích technologií, nepřátelskému pohlcování apod. Ze všech čtyř firem se staly supermonopoly, zneužívají svou moc a ignorují americké zákony. Svou úvodní řeč David Cicilline zakončil slovy: „Naši otcové zakladatelé se nesklonili před králem. Stejně tak my se nemusíme sklánět před imperátory „online ekonomiky“.

Odpovědi čtyř ředitelů IT businessu na otázky kongresmanů a také dokumenty, zveřejněné během jednání, pomohly lépe pochopit situaci.

Zaprvé, všechny giganty amerického IT businessu vedou ostrý konkurenční boj nejen s čínskými, ale i s jinými zahraničními korporacemi. Mezi jednotlivými korporacemi této velké čtyřky sledujeme ostrou rvačku.

Za druhé, ani jedna z firem nepopřela, že začala jakýmkoliv způsobem „filtrovat“ informace, které vstupují do jejich sítí a procházejí jejich komunikačními kanály. Byly přinuceny přejít k takovému stylu „upravování redakce“ a „filtrace“ informací pod tlakem státu i veřejnosti. Ředitelé firem s opatrností prohlásili, že se více řídili starými pořádky, když společnosti vystupovaly pouze jako retlanslatory informací a nezabývaly se analýzou, protože to nepovažovaly za hlavní činnost.

Za třetí, i když politický aspekt činnosti IT společností nebyl na schůzi zvláštním způsobem projednáván, řada republikánských kongresmanů (Jim Jordan ze státu Ohaio, Matt Gaetz z Floridy ad.) se neopomněla tohoto tématu dotknout. Byly představeny nezvratné důkazy o vměšování čtyřky do politiky v zájmu Demokratické strany a jejich her proti straně Republikánské.

Za čtvrté, všichni ředitelé společností důkladně odmítali (až na drobné výjimky) obvinění z porušení antimonopolního zákona. Jejich hlavním argumentem proti podobným obviněním se stala skutečnost, že většina servisů je nabízena maloobchodním uživatelům zadarmo a pohlcování konkurenčních společností je chápáno jako záchrana digitálních technologií, potřebných pro společnost (které by prý jinak zanikly společně s bankrotem firmy).

Avšak argumenty ředitelů čtyřky kongresmany nepřesvědčily. Vyšetřování pokračuje.

P.S. Prezident USA velmi počítá s tím, že mu kongres pomůže americké IT giganty usadit. Domnívá se, že je potřeba to provést do prezidentských voleb (giganty jsou očividně naladěny proti Trumpovi). Toho dne, kdy v kongresu probíhala zmíněná jednání, šéf Bílého domu napsal na Twitteru: „Jestli kongres nerozhodne spravedlivě v záležitosti velkých technologických korporací....udělám to sám s pomocí výkonného nařízení. Ve Washingtonu proběhla během řady let pouze jedna bezvýsledná diskuze a národ naší země už toho má plné zuby“.

Autor: Valentin Katasonov

Překlad: <http://zvedavec.org>

Zdroj: <https://www.fondsk.ru>